

УДК 636.74.043/.084.42(477.42)

МАМЧЕНКО В.Ю., канд. с.-г. наук

Житомирський національний агроекологічний університет

Mamchenko Vitaliy 79@ mail.ru

ОСОБЛИВОСТІ ГОДІВЛІ МОЛОДНЯКУ НІМЕЦЬКОЇ ВІВЧАРКИ В УМОВАХ МІЖОБЛАСНОГО ЦИКЛУ КІНОЛОГІЇ В ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Розглядаються особливості годівлі та утримання молодняку німецької вівчарки в умовах циклу кінології м. Житомир. В результаті проведених досліджень було встановлено, що раціон годівлі собак дослідної групи не відповідає їхнім потребам. Жива маса собак контрольної групи за 1 місяць збільшилась на 3,8 кг, висота в холці – на 5 см. Тварини 2 дослідної групи, яким згодовували відходи м'ясопереробних підприємств та каші, за дослідний період збільшили живу масу на 3,4 кг і зріст в холці – на 3,8 см.

Результати дослідження крові доводять нам про порушення функцій внутрішніх органів та обмінних процесів у молодняку собак дослідної групи. Так, відмічається зниження кількості еритроцитів та вмісту фосфору, кальцію і загального білка.

Ключові слова: кінологія, годівля, молодняк німецької вівчарки.

Постановка проблеми. Собака – найкращий друг людини, його надійний помічник і вірний супутник. Ще в давнину людина приручила собаку і пристосувала її до виконання різноманітних робіт. Службові собаки успішно несуть службу на кордоні, допомагають затримувати злочинців, розшукувати наркотики та вибухові пристрої, виконують обов'язки зв'язківців і санітарів, рятують потопаючих, розшукують потерпілих у завалах після землетрусу та занесених сніговими лавинами в горах. Мисливські собаки всіх порід допомагають мисливцям розшукувати і добувати дикого звіра або птицю, роблять полювання цікавим і захоплюючим [1].

За любов та турботу собака безмежно віддана своєму господарю, виконує кожен команду, готова прийти на допомогу у будь-який момент [2].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Нормальна життєдіяльність і працездатність собак залежить від правильної годівлі. За недостатнього або надмірного надходження в організм собаки поживних речовин їх обмін змінюється, порушуються нормальні життєві функції та стійкість організму до захворювань. Тому важливо знати, яка кількість поживних речовин у раціоні забезпечує підтримання необхідних життєвих функцій в організмі собак [3].

Правильна годівля собак є необхідною умовою успішного їх вирощування та реалізації генетичних задатків, тому питанню годівлі собак приділяється велика увага [4].

Годівля передусім впливає на травну систему, функціонально пов'язану безпосередньо з перетравленням і засвоюванням корму, та на органи і системи, які забезпечують використання засвоєних поживних речовин в організмі, а в кінцевому підсумку на весь організм загалом. Характер годівлі впливає як на функціональну діяльність органів, так і на їх морфологію, зовнішню форму і загальний стан собаки.

Інтенсивність росту і розвитку молодих собак значною мірою залежить від рівня і якості годівлі. За годівлі високалорійними кормами затримується ріст і розвиток собак, погіршується їх екстер'єр. За використання малокалорійних кормів собаки виростають з вадами екстер'єру – плоскі, високоногі, з неправильною лінією спини, часто з відвислим черевом [5, 6].

Від годівлі залежать також і відтворювальні функції собаки. Неправильне харчування самця-запліднювача і сук негативно позначається на їх заплідненні, кількості і якості статевих клітин, на ембріональному розвитку та на якості приплоду.

Годівля відіграє велику роль у підтриманні і вдосконаленні існуючих та у створенні нових порід і типів собак. За недостатнього рівня годівлі стан собак погіршується, а за тривалого недоїдання можуть наступити патологічні зміни в організмі. За незбалансованої годівлі собак спостерігаються такі захворювання як авітаміноз, ендокринні тощо [7].

Дослідження проводили у 2014 році в умовах Міжобласного циклу кінології УППП УМВС України в Житомирській області.

Метою досліджень було проаналізувати особливості годівлі молодняку собак німецької вівчарки.

Основні завдання: проаналізувати повноцінність раціонів годівлі молодняку німецької вівчарки, динаміку живої маси і показники крові.

Об'єкт досліджень: повноцінність годівлі молодняку німецької вівчарки.

Предмет досліджень: різноманітні корми, добавки, які використовують у годівлі молодняку німецької вівчарки, яких утримують в умовах розплідника УППІМ УМВС України в Житомирській області.

Матеріал і методика дослідження. Для досліджень було відібрано 20 голів собак віком 6,5–7 місяців, середньою живою масою 22 кг, висотою в холці 52 см. Із відібраного поголів'я собак сформували 2 аналогічні групи: перша – контрольна і друга – дослідна, по 10 голів у кожній. Дослід проводили за схемою (табл. 1).

Таблиця 1 – Схема досліду (n=20)

Період	Тривалість, діб	Група	Характер годівлі
Підготовчий	10	1 – контрольна	ОР*
Основний	30	2 – дослідна	Відходи м'ясопереробних підприємств+каша

* **Примітка:** ОР – основний раціон.

У підготовчий період тварини всіх груп отримували однаковий основний раціон. В основний період 1 – контрольна група тварин продовжувала отримувати основний раціон, а 2 дослідна – відходи м'ясопереробних підприємств + кашу.

Перед постановкою на дослід собаки пройшли ветеринарний огляд. Із загальної кількості собак для проведення досліджень був відібраний молодняк віком 6,5-7,0 місяців. Цей захід мотивується тим, що молодняк собак у такому віці найбільш сильно реагує на зміни та збалансованість раціонів, завдяки інтенсивному росту і розвитку. Починаючи з 6,5 місяців молодняк поступово переводили на раціон дорослих собак. Із 7-місячного віку молоду собаку годували як дорослу, двічі на добу.

Результати досліджень та їх обговорення. Собака за своєю природою – хижак, якому властиве харчування переважно м'ясом. Однак у процесі одомашнення ці тварини настільки пристосувалися до існування біля людини, що стали майже всеїдні, як і їх двоногі господарі.

В годівлі собак контрольної групи використовували такі корми: легені, пшеничну крупу, картоплю, моркву, буряк столовий, жир тваринний, риб'ячі голови, сіль кухонну. У раціон годівлі собак дослідної групи входили: печінка, вим'я, легені, крупа пшенична, морква, сіль кухонна. Разова даванка корму для тварин контрольної групи становила 1215 грамів, а дослідної – 1015 г на голову за добу. У таблиці 2 наведений раціон собак контрольної групи.

Таблиця 2 – Раціон собак контрольної групи

Корм	Кількість корму, г	Міститься в раціоні			
		енергія, кДж	білок, г	жир, г	легкоперет. вуглеводи, г
Норма:		6125	112,5	32,5	232,5
Легені	400	1540	60,8	14	8,0
Крупа пшенична	300	4191	36	8,7	207
Овочі:					
Картопля	200	694	4	0,2	39,4
Морква	100	138	1,3	0,1	7,0
Буряк столовий	100	201	1,7	0	10,0
Жир тваринний	10	375,3	0,03	9,97	-
Риб'ячі голови	90	432	13,23	6,48	-
Сіль кухонна	15	0	0	0	-
Всього міститься в раціоні:	1215	7571,3	117,06	39,45	271,4
± до норми		+1446,3	+4,56	+6,95	+38,9

У тварин контрольної групи за згодовування основного раціону відмічено збільшення енергії на 1446,3 кДж. Уміст білка, жиру знаходилися в межах фізіологічно допустимих норм.

В таблиці 3 наведений раціон для собак дослідної групи.

Аналізуючи кормовий раціон собак дослідної групи, можна відмітити, що в ньому більше норми енергії на 1211 кДж та білка – 34,1 г, дефіцит легкоперетравних вуглеводів становить порівняно з нормою 8 г.

Таблиця 3 – Раціон собак дослідної групи

Корм	К-ть корму, г	Міститься в раціоні			
		енергія, кДж	білок, г	жир, г	легкоперет. вуглеводи, г
Норма:		6125	112,5	32,5	232,5
Печінка	100	431	18,3	3,2	5,2
Вим'я	300	1806	60,6	21	-
Легені	200	770	30,4	7	4
Крупа пшенична	300	4191	36	8,7	207,9
Морква	100	138	1,3	0,1	7,0
Сіль кухонна	15	-	-	-	-
Всього міститься в раціоні	1015	7336	146,6	40	224,1
±до норми		+1211	+34,1	+7,5	-8,4

Об'єктивними показниками росту та розвитку собак є динаміка їх живої маси та ріст. Дані досліджень, які представлені в таблиці 4, показали, що жива маса собак контрольної групи за 1 місяць збільшилась на 3,8 кг, висота в холці – на 5 см, а тварини 2 дослідної групи, які отримували відходи м'ясопереробних підприємств та кашу, за дослідний період збільшили живу масу на 3,4 кг, ріст у холці – 3,8 см.

Таблиця 4 – Показники росту та розвитку молодняку німецької вівчарки

Група	Характер годівлі	Жива маса, кг		Зріст в холці, см	
		на початку дослідю	в кінці дослідю	на початку дослідю	в кінці дослідю
1 – контрольна	Основний раціон	22	25,8	52	57
2 – дослідна	Відходи м'ясопереробних підприємств+каша	22	25,4	52	55,8

Щодо загального стану здоров'я, то у 3 собак другої дослідної групи були відмічені дерматити, розлади в роботі шлунково-кишкового тракту, відставання в рості, шерсть була ламка і суха, що свідчить про дещо неповноцінну годівлю тварин.

Загальний стан тварин контрольної групи був дещо кращий – собаки мали здоровий вигляд, блискучу та густу шерсть, правильну постановку кінцівок, середню вгодованість. Протягом дослідного періоду у собак не відмічено захворювання годівельного характеру.

Результати дослідження крові (табл. 5) дещо указують на тенденцію до порушення функцій внутрішніх органів та обмінних процесів у молодняку собак дослідної групи.

Таблиця 5 – Показники крові собак (n=4)

Показник	Норма	Група	
		1 – контрольна	2 – дослідна
Гемоглобін, г/л	120-180	158,2±3,61	150,0±4,30
Еритроцити, Т/л	5,5-8,5	5,9±0,31	5,4±0,35
Лейкоцити, г/л	6-15	7,7±0,52	11,0±0,76
Тромбоцити, Т/л	200-500	410±19,0	390±22,0
ШОЕ, мм/г	0-4	2,1±0,33	1,20±0,26
Глюкоза, моль/л	3,5-5,5	4,0±0,23	3,5±0,19
Са, моль/л	2,24-2,95	2,68±0,11	2,21±0,07
Р, моль/л	1,45-1,94	1,39±0,08	1,24±0,04
Заг. білок, г/л	54-80	57,61±0,38	51,63±0,12

Так, відмічено зниження кількості еритроцитів та вмісту фосфору, кальцію і загального білка, порівняно з контролем, що призводить до різного виду захворювань і є підставою стверджувати про необхідність покращення годівлі тварин дослідної групи.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Досліджувані раціони забезпечували збільшення енергії у контрольній і дослідній групах молодняку собак, відповідно, на 1446, 3 і 1211 кДж, проте згодовування відходів м'ясопереробних підприємств і каші меншою мірою стимулювало ріст тварин, що потрібно урахувати у подальших дослідженнях.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Арасланов Ф.С. Захисно-вартова служба / Ф.С. Арасланов. – М.: МНПО «Ера», 1992. – 45 с.
2. Гусев В.Г. Кінологія. Посібник для експертів і власників племінних собак / В.Г. Гусев, С.С. Гусева. – М.: ТОВ «Аквариум-Принт», 2008. – С. 49–58.
3. Зорін В. Годування собаки. Основи живлення / В. Зорін. – М.: ТОВ «Аквариум-Принт», 2006. – 112 с.
4. Зубко В.Н. Все о собаке / В.Н. Зубко. – М.: Эра, 1992. – С. 32–38.
5. USA German Shepherd Dog Standard". United Schutzhund Clubs of America. Archived from the original on 10 June 2008. – P. 13–19.
6. German Shepherd – The Ultimate Service Dog. German Culture. Retrieved 15 July 2008. – P. 34–36.
7. Kern V. German Shepherds / V. Kern, G. Francis. – Neptune City, New Jersey: T.F.H. Publications, 1990. – P. 11–21.

REFERENCES

1. Araslanov F.S. Zahisno-vartova sluzhba / F.S. Araslanov. – M.: MNPO «Era», 1992. – 45 s.
2. Gusev V.G. Kinologija. Posibnik dlja ekspertiv i vlasnikov pleminnih sobak / V.G. Gusev, S.S. Guseva. – M.: TOV «Akvarium-Print», 2008. – S. 49–58.
3. Zorin V. Goduvannja sobaki. Osнови zhivlennja / V. Zorin. – M.: TOV «Akvarium-Print», 2006. – 112 s.
4. Zubko V.N. Vse o sobake / V.N. Zubko. – M.: Jera, 1992. – S. 32–38.
5. USA German Shepherd Dog Standard. United Schutzhund Clubs of America. Archived from the original on 10 June 2008. – P. 13–19.
6. German Shepherd – The Ultimate Service Dog. German Culture. Retrieved 15 July 2008. – P. 34–36.
7. Kern V. German Shepherds / V. Kern, G. Francis. – Neptune City, New Jersey: T.F.H. Publications, 1990. – P. 11–21.

Особенности кормления молодняка немецкой овчарки в условиях межобласного цикла кинологии в Житомирской области

В.Ю. Мамченко

Рассматриваются особенности кормления и содержания молодняка немецкой овчарки в условиях цикла кинологии г. Житомир. В результате проведенных исследований было установлено, что рацион кормления собак опытной группы не отвечает их потребностям. Живая масса собак контрольной группы за 1 месяц увеличилась на 3,8 кг, высота в холке – на 5 см. Животные 2 опытной группы, которым скармливали отходы мясоперерабатывающих предприятий и каши, за опытный период увеличили живую массу на 3,4 кг и рост в холке – на 3,8 см.

Результаты исследования крови доказывают нам о нарушении функций внутренних органов и обменных процессов в молодняка собак опытной группы. Да, отмечается снижение количества эритроцитов и содержимого фосфора, кальция и общего белка.

Ключевые слова: кинология, кормление, молодняк немецкой овчарки.

Надійшла 29.04.2015